

Studenti objevují Hanuše Hachenburga

Michaela Vidláková, foto: studenti gymnázia

Jméno soukromého pražského gymnázia Přírodní škola asi málokomu z nás něco říká. Ale mělo by: Studenti této školy v čele se svým učitelem Františkem Tichým se pustili do náročných projektů, které se nás velice týkají. Kdo má přístup na internet, může si díky nim na adrese: www.vedem-terezin.cz/home.html přečíst všechna čísla slavného časopisu tereziánského chlapeckého domova č.1 „Vedem“. (V našem časopise - č. 54, s. 17 - jsme o VEDEM na internetu psali - pozn. redakce.) Při pročítání tohoto časopisu studenty hluboce zaujaly i dojaly tereziánské básně Hanuše Hachenburga, nesmírně talentovaného, ani ne 14 letého chlapce, který později zahynul v Osvětimi. Objevili i jeho loutkovou divadelní hru „Hledá se strašidlo“, která v Terezíně nebyla uvedena, a rozhodli se ji uvést do života. Úkol to nebyl snadný, sami si museli vytvořit velké loutky a naučit se s nimi současně hrát a říkat - ne, nejen říkat, doslova prožívat - text, ale zvládli to výborně a tak 21. 6. 2011 ve Vzdělávacím centru židovského muzea v Praze (a den na to v Brně) jsme mohli zhlédnout zajímavý a emotivně velmi silný pořad z díla tohoto slibného mladičkého, ale překvapivě vyzrálého autora, jehož tvorba byla tak krutě ukončena.

V první části programu nás přivítala tereziánská hymna „Všecko jde...“ a následně jsme se v několika větách dozvěděli to málo, co se o Hanušově životě ví. Není známo, proč chlapec, i když měl rodiče, pobýval od svých 8 let v židovském sirotčinci, z něhož byl v říjnu 1942 deportován do Terezína; z několika vzpomínek Zdeňka Ornesta se nám přibližuje jeho pobyt v Terezíně, v prosinci 1943 odjíždí do rodinného tábora v Auschwitz-Birkenau, kde končí jeho krátký život. S tímto vědomím potom o to dojemněji zazněla recitace veršů, které studenti sesbírali z archivu tereziánské tvorby a které ve spolupráci s Marií Rút Křížkovou posléze vyšly v nakladatelství Baobab v útlé knížečce pod názvem „Hned vedle bílá barva mráčků“. Básně plné silných citů, touhy, smutku, naděje...

Mnohé verše jako by předjímalý to, co chlapce čeká, třeba když píše:

„...jsem sám
v popeli po plameni
a vím:
Nic není.“

Po krátké přestávce chlapci a děvčata nastoupili s velkými loutkami, které drželi v rukou tak, jako by se sami do nich převtělovali: krále, jeho rádce, smrtku, esesáka a další postavy hry. Ostrá satira evokuje atmosféru totality a strachu jako nástroje její moci. Vystupuje tam i postava jednoho Žida - a to je snad jedna z věcí, kterou jsem ve hře tak docela nepochopila: je tam totiž vykreslen spíše negativně. A především nejasné mi bylo zakončení: v okamžicích, kdy král se pere se smrtkou o to, kdo z nich je vinen neúspěchem, stojí na scéně i onen Žid. Čekala jsem, že hra vyústí v tom, že král i smrtka se spojí a svalí vinu na něj. V tu chvíli ale hra - jakoby utatá - končí.

Musím říci, že obdivuji upřímný zájem a obrovský elán a nasazení, s nímž se studenti zabývají tereziánskou problematikou. Zopakujme si, co už udělali: Přenesli na internet kompletní časopis Vedem, sesbírali a vydali knížku s básněmi Hanuše Hachenburga, a uvedli na scénu jeho divadelní hru. A ještě jdou dál. Teď se pustili do dalšího nesnadného počínu: chtějí v Terezíně s jeho bývalými nedobrovolnými „obyvateli“ natočit jejich vzpomínky a příběhy. Je na nás, abychom jim v tom co nejvíce pomohli. Přihlaste se, prosím, kdo jste ochotni se na tom podílet! Je to přece v našem zájmu a je to i jeden z hlavních cílů Tereziánské iniciativy, aby se nezapomínalo.

Podpořme proto jejich snahu!

Všem za to předem děkuji.

